

Kondor Katalin: Szabad akarat – a törvények felett?

2023 május 08. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Cs?d és káosz uralja a világot ez id? tájt, tagadhatatlanul.

Korunk filozófiája sokat foglalkozik a szabad akarat fogalmával, miként a vallásfilozófia is fontos kérdésnek gondolja, hogy választ adjon a fogalom pontos jelentésére. A hittanórákon azt tanultuk, az Úr célja, hogy az ember olyanná váljon, mint ?. Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, vitathatatlanul szükségesnek vélte, hogy szabaddá tegyen bennünket. Megtette. Szabad akaratot adott az embereknek, magyarul mi dönthetjük el, mit teszünk. Szeretünk vagy gy?lölünk, elfogadjuk vagy nem fogadjuk el a Teremt? parancsait, dolgozunk-e az emberiség sikeréért, vagy ölbe tett kézzel várjuk a sült galambot, tartózkodunk-e mindent?l, ami természet-, és életellenes, segít? szándékkal fordulunk-e embertársaink felé, ha azok segítséget szenvednek, valamint az is ránk van bízva, hogy elítéljük-e a b?nt, avagy beengedjük az életünkbe. Hogy mi a b?n, azt a Biblia Tízparancsolata pontosan megnevezi, azt elolvasva bárki rájöhet, hogy hol is tart, valamint mi is a teend?je hátralév? evilági életében. A magunk módján büszkék is vagyunk arra, hogy szabad akaratunkból cselekszünk. Idézzünk csak fel az elmúlt napok történéseib?l néhányat, melyet összefüggésbe hozhatunk a szabad akarat gyakorlásával.

Nos, talán a legmegdöbben?bb, ami a héten történt. Egy szerb gimnazista, nyilván szabad akaratából, avagy sérültté tett mentális állapotából következ?en tüzet nyitott osztálytársaira, megszegve a Ne ölj! bibliai parancsát. S mint ismeretes, nyolc diáktársát, valamint az iskola biztonsági ?rét édesapjától ellopott pisztolyával egyszer?en kivégezte. A hírek arról szólnak, hogy készült erre a cselekedetre. Tehát nyilván szabad akaratából, senki által nem befolyásolva, azaz nem els? felindulásában cselekedett, hanem még arra is lehetett ideje, hogy megfontoltan, megtervezve tegye a dolgát. Méghozzá sikerrel. S most ezen a szörny?ségen ugyancsak elgondolkodhatunk. Mit kezdjen az ember egy ilyen jelenséggel, amely már lassan világszerte, f?képp pedig az Egyesült Államokban kis túlzással mindennapossá vált? S a hírek szerint valamennyit szabad akaratából s nem parancsra követte el a tettes. Eddig azt hittük, a mi fertályunkon mégiscsak ritkább az ilyenfajta gyilkolászás, de úgy t?nik, tévedtünk. A fiatal gyilkosnak vélhet?en fogalma sincs a krisztusi Tízparancsolatról, mely a kereszténység, de cáfoljanak meg, a vallástól független, nem hív? emberek számára is parancsolatul kellene, hogy szolgáljon. A belgrádi fiatalember valószínű nem tudta, hogy az 5. parancsolat azt mondja: Ne gyilkolj! Ne ölj, mert aligha következmények nélküli a te szabad akaratod. Ez a szerencsétlen gyerek biztosan nem számolt a létez? következményekkel. Most els?sorban a lelkiekre, az ? lelkében lezajló folyamatokra gondolok. Amelyekkel a legelvetemültebb gyilkosoknak is szembe kell nézniük valamikor.

Nincs szándékomban, hogy mind a tíz parancsolatot górcs? alá vegyük, de otthon bárki megteheti, s rájöhet, igen, ezek szerint kellene, illene cselekednie. Továbbá rájöhet arra is, hogy a szabad akarat megadása egyrészt ajándék, mert csodálatos erkölcsi szabadságot, mozgásteret is ad nekünk. A döntés szabadságát. Meg persze a felel?sség vállalásának terhét is. Ha vétkezünk az élet, a természet törvényei ellen, akkor ne csodálkozzunk a kellemetlen következményeken, hiszen nem döntöttünk id?ben arról, hova is állunk, miért és mi ellen is cselekszünk. Ugyanis a döntés szabadsága, ami maga a szabad akarat, az a mienk. Ölünk, vagy nem ölünk. Békét óhajtunk, vagy háborúpártiak vagyunk. Viszont ha rosszul, helytelenül, bens? vezérünket félredobva döntünk, isteni-emberi törvényeket figyelmen kívül hagyva, az éppen aktuális, általunk hirtelen kitalált erkölcsi szabályainkra hallgatva, akkor zsákutcába is torkollhat az életünk, mint azt a belgrádi fiatalember sajnálatos cselekedete is bizonyítja. A 2. parancsolat a tízb?l arra figyelmeztet, hogy ne legyenek nekünk idegen isteneink, ne készítsünk magunknak faragott képet arról vagy azokról, akiket lényegében nem ismerünk, csak éppen hajlamosak vagyunk azzal ámítani magunkat, hogy ?k fontosak. Nincs nap ugyanis, hogy ne tapasztalnánk, a pénz istene mily veszedelmesen eluralkodott a világban, még a rendkívül jól keres?, ám mára nagy hányadban erkölcsi értéküket veszített, korrump uniós képvisel?k életében is. A 7. parancsolat azt mondja: Ne lopj! Az Európai Unió b?nöz?i szabad akaratukból cselekedve szegtek törvényt, s tették, amit elkövettek? Igen. Végtelen mohóságuk, beképzelt magabiztosságuk arra ösztökélte ?ket, hogy nem elég, ami van, annál sokkal-sokkal több kell, s hatalmuk azt is biztosítja számukra, hogy nekik a többenél is több legyen. ?k meg persze maradjanak törvények feletti emberek, és lophassanak. Nagyon is szabad akaratukból.

S akkor már végképp csúszós területre lépünk, ha felidézzük a 6. parancsolatot: Ne paráználkodj! Mert mit is kezdjünk azzal a hihetetlen „cunamival”, mely nyakunkba ömlött az úgynevezett genderelmélet kapcsán, mikor is gyermekeiket félt? anyákat és apákat akarnak meggy?zni arról, hogy kötelességük érzékenyíteni gyermekeiket azzal az elmélettel kapcsolatban, mely a társadalomban megfigyelhet? nemi szerepeket rangsorolja. Ha lehet, szerintük még az óvodában illene ezen felvilágosításban részesíteni a kicsiket, a szül?knek meg ezzel egyetérteniük kellene. A szül?k szabad akaratát támadják ezzel, mi több, cselekedetük már az er?szak fogalomkörébe tartozik, hiszen a szül?k többségének éppen az a szabad akarat, hogy köszönik, nem kérnek a kicsik szexuális felvilágosításából. Tehát két „úgymond” szabad akarat küzd egymással. Az érzékenyíteni akaróké

és a szül?ké.

Nos, mindezt, amit fentebb próbáltam felsorolni, mint az emberi cselekedet szabad akaratból elkövethet? módozatainak néhány példáját, az a világ mai életét nézve csak a jéghegy kicsiny csúcsa. A helyzet ennél sokkal rosszabb. Akit „vezére bens?b?l vezérel”, az tudja, milyen buktatókat rejt még a sátáni ötletek megvalósítóinak engedelmesség? magatartás. A törvények feletti szabad akarat „elszabadulása”. A törvények semmibevétele. Hiszen szabad akaratból verik az utcán a fasisztának vélt embereket az önkéntes dönt?n?k?k, szabad akaratból hálhat közterületen, bemocskolva környezetét, aki csak akar, szabad akaratból próbálnak megrongálni szép középületeket, mert bennük nekik nem tetsz? emberek dolgoznak, s szabad akaratból küldhet mérgezett élelmiszert a világba, aki csak akar. Következmények nélkül. Igen, sokan vagyunk remélem, akik nem ilyennek képzeltük a rendet. Mert ha ilyen, akkor gondolatainkban odáig jutunk, hogy nemigen kérünk a szabad akaratból. Legalább is a rá való hivatkozásból. Vajon eljön-e az id?, amikor a szabad akarat az emberi cselekedet legmagasabb, a Teremt? által megszabott erkölcsi törvényekhez való igazodását jelenti? Nem tudom, egyel?re távolinak látszik, viszont minél távolibb az emberhez méltó rend megvalósítása, annál nagyobb a veszteség, hiszen napnál világosabb, hogy a korlátok, szabályok nélküli cselekedetek káoszba sodorták a világot.

Szent Ágostonnak, a kereszténység egyik legbefolyásosabb filozófusának a szabad akaratról szóló elmélgedésében van egy mondat, mely igencsak elgondolkodtató. „Minthogy bizonytalan vagyok abban, hogy a szabad akaratot kizárólag a helyes cselekvésre kaptuk, hiszen általa vétkezni is tudunk, az is kétségessé válik a számomra, hogy helyes volt-e megkapnunk. Mert bizonytalan, hogy a helyes cselekvésre kaptuk, s az is bizonytalan, hogy helyes volt-e megkapnunk, s ebb?l következ?en az is, vajon Isten adományozta-e, ugyanis, ha bizonytalan, hogy helyesen kaptuk meg, az is bizonytalan, hogy Isten adta, mert b?n lenne azt hinni, hogy ? valami olyat adott, amit nem szabadott volna adnia.”

Nos, Szent Ágoston Kr. u. 354-ben született. Azóta is nehéz még a legokosabb tudósoknak is eldönteni – mint a fentebbi idézet is bizonyítja –, hogy jó e, hogy szabad akaratunk van. Elmélgedni viszont nem árt róla. S miközben magam is ezt tettem, s befejezni készültem ezt a cikket, érkezett a hír: Szerbiában (május 5.) egy férfi nyolc embert ölt meg, tizennégyet pedig megsebesített. Nem tudni, miért. Nyilván szabad akaratból.

Cs?d és káosz uralja a világot ez id? tájt, tagadhatatlanul. Baj van a szabad akarral, a törvényekkel, az erkölccsel. S csak a Sátán örül.

Kondor Katalin

A szerz? újságíró

www.magyarhirlap.hu

Ajánló

